

Täysistunto

Torstai 14.5.2020 klo 16.00—18.40

3.1. Suullinen kysymys Suomen vastuista euroalueen tukimekanismeissa (Ville Vähämäki ps)

Suullinen kysymys SKT 62/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Vähämäki.

Keskustelu

16.00 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! On mukava aloittaa tällainen pitkä kyselytunti aiheella, joka koskee Suomen kasvavia vastuita EU-tukimekanismeissa. Nyt jos todetaan ensi alkuun se, että EU:n kaikkien tukimekanismien koko on jopa puolitoista biljoonaa — toistan: puolitoista biljoonaa. Tämä on siis Suomen valtion budjetti noin 300 vuoden ajalta, ja tällä summalla voitaisiin ostaa kaikille suomalaisille uusi sähköauto ja kaupan päälle vielä hieno omakotitalo, kahdensadan tonnin omakotitalo.

Mikä on suomalaisten osa? Takaa velkaa, maksa velkaa. Taas on käyty laittamassa nimi takaussopimukseen. Mitä nyt taas? Tuetaan siis jatkossa sitä, että muut maat voivat tehdä samanlaisen osa-aikalomautusmallin kuin mikä Suomessakin on. Suomalaiset eivät hyödy siitä mitään. Eikä siinä vielä kaikki: Investointipankin kautta suomalaiset pääsevät takamaan patonkimaiden yhtiölainoja. Takkiin tulee. [Puhemies koputtaa] EIP:n tukivälineen taseeseen tullaan työntämään kaikkein huonoimmat luotot liikepankkien taseista. Mitä hallitus tähän oikein sanoo?

16.02 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vähämäki on aivan oikeassa siinä, että Suomen vastuuthan ovat varsin mittavat Euroopan unionin maiden välisessä vertailussa, ja niistä iso osa on tullut tietenkin historian saatossa, kun Suomi on sitoutunut erilaisiin kansainvälisiin mekanismeihin, mutta toisaalta myös niihin kansallisiin toimiin. Meillä on erittäin merkittävää telakkateollisuutta, joka on vaatinut Suomelta sitoumuksia.

No, jos puhutaan sitten näistä tuoreista mekanismeista, niin ne liittyvät siihen, että koko Eurooppaa on kohdannut koronavirus, mikä ei ole yhdenkään maan talouspolitiikan seurausta. Suomelle on tärkeää, että euroalue on vakaa, ja meille on tärkeää, että jokainen maa vastaa itse omasta talouspolitiikastaan. Me olemme mukana myös yhteistyömekanismeissa, ja esimerkiksi teidän parhaamman Euroopan investointipankki on kuitenkin pystynyt myös suomalaisia firmoja 90-luvun puolivälistä alkaen lähes 17 miljardilla eurolla auttamaan, [Puhemies koputtaa] eli investointeja myös tähän maahan, joten aivan vähäpätöisiä nämä eivät ole myöskään meille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

16.03 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vähämäen kysymys on siinä mielessä erittäin tärkeä ja ajankohtainen, että on meidän kaikkien yhteinen tavoite ja etu tietää se, mihin me sitoudumme, ja tietää se, mitkä ovat meidän vastuumme. Se on ollut Suomen hallituksen ihan selkeä lähtökohta nyt näitten uusienkin EU:n mekanismien kehittämisessä ja niihin sitoutumisessa. Meidän täytyy tietää, paljonko nämä uudet mekanismit Suomelle merkitsevät ja että ne ovat riittävän tarkkarajaisia.

Mielestämme olemme vaikuttaneet erittäin vahvasti näihin eurooppalaisiin neuvotteluihin, ja asetusaluos esimerkiksi tästä SURE-työllisyysvakuutusjärjestelystä muuttui siihen suuntaan, että Suomen vastuut kyettiin kuvaamaan yksiselitteisesti, aivan kuten valtiovarainvaliokunnallekin on toimitettu tiedoksi.

Se on sanottava, että EU on meille paljon enemmänkin kuin pelkästään nämä mekanismit. Meidän taloutemme on riippuvainen siitä, miten vientimarkkinat kehittyvät, ja EU on meidän päävientimarkkina-alueemme.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.04 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Oli hyvä, että tämä työllisyysvakuutuskassa tuli tässä käsitellyksi. Lomautustukikassa EU:n laajuusena — siis kuulostaa äkkiseltään hyvältä, ja ilmeisesti Suomikin on saanut sinne jotain läpi, mutta ihmettelen kyllä, että äkkiseltään kuitenkin totuus on se, että Suomi ei siitä tule hyötymään yhtään mitään. Me siis maksamme omilla mekanismeillamme omat lomautuksemme, osa-aikalomautukset, ja sitten sen jälkeen vielä tuemme sitä, että muut EU-maat pystyvät tekemään samanlaisen, niin hienon mekanismin kuin meillä täällä Suomessa jo on. Hintalappu tälle on 430 miljoonaa — niinhän sitä yleisesti luullaan, mutta missään ei ole sanottu sitä, että monivuotisen kehyksen kautta tulee vielä isompi potti tähän päälle, elikkä noin 1 300 miljoonaa. Tämä tahtoo sanoa sitä, että kun ottaa tämän investointipankin kokonaisuuden vielä mukaan, kokonaisuudessaan kasvatatte äkkiä takuita 2 100 miljoonaa. Selittäkää nyt Suomen kansalle: minkä takia meidän kannattaa näitä taata näin paljon, [Puhemies koputtaa] jos me emme näistä mitään hyödy?

16.05 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietenkin niin, että kaikkeen ei voi sanoa aina ei, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ja sen myös perussuomalaiset tietävät: ollessanne hallituksessa te ette ilmoittaneet, että Euroopan vakausmekanismista täytyisi erota ja se lopettaa tai että euroalueesta pitäisi lähteä. Samalla lailla joka ikisen hallituksen linja on ollut se, että euroalueen vakaudesta täytyy huolehtia mutta jokainen maa hoitaa itse oman talouspolitiikkansa.

Kun meillä on nyt tämä koronavirus olemassa, ei se ole kenenkään talouspolitiikan seurauksista johtuvaa. Me olemme pystyneet lähtemään tiettyihin asioihin mukaan perustuslain ja eduskunnan mandaattien puitteissa, sellaisiin asioihin, jotka ovat selkeästi, tarkkarajaisesti ja yksiselitteisesti rajattuja.

Sen suhteen, minkälaista keskustelua on erinäköisistä elpymisrahastoista ja tulevista monivuotisista kehyksistä, on varmasti niin, että Suomikin tarvitsee aika paljon tukea vaikapa maatalousneuvotteluissa. Jos me sanomme kaikkeen ei, luuletteko te, että joku auttaa meitä sen jälkeen?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

16.06 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Eihän etelän euromaiden talous ole ollut mitenkään hyvä ennen koronakriisiä. Sehän on ollut kuralla ihan niiden omasta syystä jo kauan ennen koronakriisiä. Nyt koronakriisin varjolla tämän euron kärsimysnäytelmän annetaan jatkua. Ihmettelen, miten keskusta valtiovarainministeripuolueena näin kiihkeästi on yhteisvastuiden kannalla. Mitä se ratkaisee, että Suomi maksaa rikkaiden ihmisten velkoja siellä Italiassa? Kun on hyvin sanottu, että Italia on köyhä maa, jossa on rikas kansa, ja Suomi on rikas maa, jossa on köyhä kansa, niin Suomiko tässä tämän kaiken lystin maksaa? Mikä tässä on järki? Eihän tässä ole mitään järkeä. Suomen kansa kärsii ja joutuu maksamaan laskun tämän hallituksen naiiviudesta. Perussuomalaiset eivät missään nimessä hyväksy, että näitä takausvastuita ja yhteisvastuita vain kasvatetaan ja kasvatetaan. Kertokaa nyt vielä: minkä takia yli 800 miljoonaa Italiaan tukea? [Puhemies koputtaa] Sillä tuetaan ranskalaisia pankkeja todellisuudessa.

16.08 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhteisten asioiden hoitaminen on yhteistyötä. Edustaja Tavio tietää aivan hyvin itse viime vaalikaudella hallituspuoluetta edustaneena, että silloin täytyy tehdä yhteistyötä. Samalla lailla perussuomalaiset ovat hallituksessa ollessaan sitoutuneet euroalueen vakauteen, pankkiunionin kehittämiseen, moniin yhteistyömekanismeihin, koska meidän etumme on se, että euroalue on vakaa, ja meidän etumme on se, että jokainen maa hoitaa oman talouspolitiikkansa. Siksi siitä kannattaa puhua Suomessa, ja totta kai me edellytämme sitä, että niin hoitaa myös jokainen euroalueen ja EU:n maa. Jos me puhumme vaikkapa tästä työllisyysrahastosta, niin siihen on lähtenyt mukaan myös maita, jotka eivät ole eurossa, koska he näkevät, että tässä hetkessä täytyy tehdä yhteistyötä, että me selviämme tästä asiasta kaiken kaikkiaan. Ja vaikka me laitamme — kyllä, ovathan ne paljon rahaa — 800 miljoonaa kaiken kaikkiaan takauksina, meidän kansalliset toimet ovat kaikista keskeisimpiä [Puhemies koputtaa] ja ne ovat paljon suurempia kuin nämä takaukset, mitä me annamme.

16.09 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tavio, te käytitte kyllä ilmaisuja, joissa on varsin kalmankatkuinen kaiku, kun te sanoitte, että koronakriisin varjolla ollaan luomassa tämäntyyppisiä yhteisvastuullisia mekanismeja. [Ville Tavio: No niinhän te olette!] Minä ajattelen ja Suomen hallitus ajattelee, että tämä koronakriisi on vakava, koko maailmaa ja kaikkia EU:n jäsenmaita kohtaava terveyskriisi, pandemia, ja siitä aivan erityisesti ovat kärsineet Italia, Espanja, Iso-Britannia — ennen kaikkea nämä eteläiset Euroopan unionin jäsenmaat — ja on meidän yhteinen asia tähän vastata. On täysin mautonta mielestäni sanoa, että koronakriisin varjolla oltaisiin nyt luomassa jotain yhteisvastuuta. Me emme ole ottamassa kenenkään maan olemassa olleita velkoja maksettavaksemme, mitään vanhoja velkoja ei ole tarkoitus ottaa yhteisvastuullisesti hoidettavaksi. Nyt keskustelemme siitä, miten me tuemme eurooppalaista työllisyyttä ja eurooppalaisia yrityksiä tämän kriisin yli ja miten me jälleenrakennamme uuden kestävänsä kasvun. Ja pankeille ei ole menossa yhtään mitään: tämä EVM:stä maksettava tuki menee terveyskriisin hoitoon, [Puhemies koputtaa] tämä Euroopan investointipankista maksettava tuki menee pk-yrityksille, [Puhemies koputtaa] ja SUREsta menee työllisyyteen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ja pankeille!]

16.10 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:n säännöt kieltävät yhteisvastuun jäsenmaiden veloista. Todellisuudessa yhteisvastuu tietenkin toteutuu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

sellaisten järjestelyjen kautta, jotka on rakennettu sääntöjen kiertämiseksi. Tämän luulisi herättävän epämieluisia ajatuksia niissä, jotka korostavat EU:n roolia oikeusvaltion turvana. Yhteisvastuuta ja toisten velkojen maksamista perustellaan sillä, että kaaos euroalueella osuisi myös Suomen omaan nilkkaan ja että rahan lapiointi olisi siten myös meidän oma etumme. Kysymys kuitenkin kuuluu: onko meidän etumme kuulua valuuttaan, joka sitoo meidät toisten velkojen maksajaksi? Tähän asetelmaan ei tule muutosta, paitsi ehkä sitä kautta, että Suomi itse ajautuu maksukyvyttömyyteen. Ehkä sekään päivä ei enää ole kaukana. Onko hallituksen linja se, että euro pelastetaan hinnalla millä hyvänsä, vai onko olemassa piste, [Puhemies koputtaa] jossa koko eurojäsenyyden mielekkyys asetetaan kyseenalaiseksi?

16.11 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtion asioita täytyy hoitaa vastuullisesti, ja sen tietää niin oppositio kuin hallitus, ja aina vallassa ollessa vastuullisesti täytyy hoitaa myös euroaluetta. Siksi meille on keskeistä, että sen vakaudesta pidetään huolta, ja siksi meille on keskeistä, [Jussi Halla-aho: Se ei ollut se kysymys!] että joka ikinen maa vastaa itse omasta talouspolitiikastaan. Tämä koronavirus on senkaltaisen, että kukaan ei ole osannut ennakoita. [Jussi Halla-aho: Sekään ei ollut se kysymys!]

Te annatte kuvan, että nämä uudet mekanismit olisivat yhteisvastuullisia, niin työllisyysraha kuin Euroopan investointipankin takuurahasto. Ne eivät ole yhteisvastuullisia, vaan ne ovat erillistakauksia. Ne ovat erillistakauksia, ja Suomi on käyttänyt nimenomaan omaa vaikutusvaltaansa siihen, että ne ovat tämänkaltaisia.

Toki voin sanoa oman kansanliikkeeni puolesta, että me emme aikanaan kannattaneet eurojäsenyyttä, mutta kun siihen ollaan sitouduttu, niin on Suomen etu, että euroalue on vakaa, ja on meidän etumme, että maat hoitavat itse omaa talouspolitiikkaansa vastuullisesti.

16.12 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämän korona-kriisin jälkeen Eurooppaa ja sen taloutta on rakennettava uudestaan, ja siihen tarvitaan yhteisiä eurooppalaisia toimia ja vakaata euroa, meidän yhteistä valuuttaa. Se on myös Suomen etu: 60 prosenttia meidän viennistä menee EU-alueelle, 40 prosenttia Suomen viennistä menee euroalueelle. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Mutta ei ole yhdentekevää, miten näitä ratkaisuja tehdään.

Ensimmäinen kysymykseni liittyy siihen, että onko Suomen linja muuttunut, kun en ole enää nähnyt julkisuuden perusteella Suomea hansaryhmässä, Hollannin rinnalla pitämässä tiukasti kiinni ehdollisuudesta, tiukasti kiinni siitä, että jokainen maa vastaa omasta taloudestaan, koska eivät ne ole kyllä tai ei -kysymyksiä, vaan rajanvetoa tehdään neuvotteluissa.

Ja toinen kysymykseni liittyy nyt pöydällä olevaan, suunnitteluvaiheessa olevaan recovery fundiin, joka on jopa 1 500 miljardin kokoinen uusi rahoitusväline. Se on valtavan kokoinen. Mikä on hallituksen ajatus tämän suhteen? Paljonko se meille maksaisi? Mikä on meidän vastuiden lisäys? Mitä siitä ajatellaan olevan Suomelle hyötyä? [Puhemies koputtaa] Olisi äärettömän tärkeää tietää hallituksen linja tässä vaiheessa suunnitteilla olevaan uuteen massiiviseen rahoitusvälineeseen.

16.14 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asia on juuri niin, kuten edustaja Orpokin tässä hyvin sanoi: Suomen etu on vahva Euroopan unio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

ni, Suomen etu on vahva euroalue, se, että teemme yhteistyötä ja etsimme ratkaisuja yhdessä. Meillä on vahvat sisämarkkinat, jonne viemme paljon myös suomalaisia tavaroita ja hyödykkeitä.

Mitä tulee kysymykseen siitä, kuuluuko Suomi johonkin tiettyyn maaryhmään tai näiden neljän tiukituksen ryhmään, josta keskustellaan, niin Suomi toimii neuvotteluissa rakentavana osapuolena. Me katsomme asioita asioina ja haemme yhteisymmärrystä, ja tietenkin ymmärrämme sen, että kun haemme yhteisymmärrystä, niin silloin yksikään maa ei voi saada sitä omaa kantaansa täydellisenä läpi vaan pitää tulla toisia vastaan ja hakea yhteisiä ratkaisuja.

Mitä tulee tähän elpymisrahastokysymykseen: Kyseessä on iso kokonaisuus, ja me emme ole vielä saaneet komission esitystä tästä asiasta. [Puhemies koputtaa] Joidenkin arvioiden mukaan se on kenties tulossa ensi viikolla, mutta vielä varmuutta tästä ei ole.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Muistutan edustajia, että täysistunnon kuvaaminen on kiellettyä.

16.15 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten pääministeri Marin tässä totesi, meidän lähtökohtamme on se, että EU on yhtenäinen ja EU säilyttää toimintakykynsä. Siihen tavoitteeseen ei kuulu se, että EU:n sisälle muodostuu erilaisia blokkeja [Ville Tavion välihuuto] ja että tulisi valita aina linjansa ja eri blokit olisivat asiassa kuin asiassa aina eri mieltä keskenään. Me tavoittelemme EU:lle yhtenäistä linjaa ja haemme tietysti samanmielisiä maita niissä asioissa, mitkä kulloinkin meitä yhdistävät, mutta me emme sitoudu mihinkään hansablokkiin tai mihinkään muuhunkaan vaan haemme pragmaattisesti ratkaisuja. [Petteri Orpon välihuuto]

Tähän elpymisrahastoon meidän linjamme on avoin ja rakentava, ja suhtaudumme siihen sillä tavalla, että tulee aikaansaada Euroopalle kestävää talouskasvua tavalla, joka ei luo mitään pysyviä tulonsiirtoja. Mitään yhteisvastuullisia tulonsiirtomekanismeja ei olla luomassa, vaan pitää olla tarkkarajainen tämän kriisin hoitoon luotava jälleenrakennusrahasto, jonka mielellään olisi syytä toimia monivuotisen rahoituskehyksen yhteydessä.

16.16 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me tiedämme, että ranskalaisilla pankeilla on Italiasta saatavia yli 300 miljardia ja Espanjasta yli 100 miljardia, mutta me tiedämme myös, kuten edustaja Orpo täällä sanoi, että Suomen vienti kohdentuu 60-prosenttisesti EU-maihin ja 40-prosenttisesti euroalueelle, joten kysymys kuuluu: kun EKP pisti arvopapereiden osto-ohjelmaan 750 miljardia ja kun on kaikki muut tukipaketit, niin eikö niitä tehdä juuri sen takia, että näillä meidän vientikohteilla olisi varaa ostaa suomalaisia tuotteita ja jos siellä nähdään konkurssseja, niin Suomi menee samalla tavalla konkurssiin? [Ville Tavion välihuuto] Eli lähtökohtaisesti nämä isot arvopapereiden osto-ohjelmat tarkoittavat sitä, että me haluamme estää pankkikriisin, me haluamme estää konkurssseja muualla, kuten myös Suomessa, ja me haluamme estää työttömyyttä. Kysyisinkin valtiovarainministeriltä: millä tavalla me varmistamme, että tämä massiivinen ikään kuin setelirahoitus kohdistuu Suomessa yrityksille eikä se raha mene sitten pankkien kautta kiinteistöihin ja arvopapereihin?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

16.17 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, että pankkien ja valtioiden välinen kohtalonyhteys onnistutaan katkaisemaan, on tietenkin aivan keskeistä Euroopassa. Suomessa tämä tehtiin kivuliaasti 90-luvun alussa, ja valitettavasti kaikkialla sitä ei ole tehty vielä. Siksi sen kunnossa olevan talouspolitiikan perustan on oltava niin vahva, ettei ajauduta sen kaltaisiin ongelmiin, joita on nähty euroalueella menneisyydessä ja toivottavasti ei tulevaisuudessa. Siksi Suomen linja, että kyllä me olemme sitoutuneet euroalueeseen ja sen vakaana pysymiseen, on meille keskeistä, mutta aivan samalla tavalla niiden maiden, joilla on iso ongelma, täytyy pystyä huolehtimaan omasta taloudestaan ja velkasuhteistaan — ja tämä muuten koskee myös tätä maata. Meillä on tulossa kovat ajat sen suhteen, kuinka me saamme oman velkaantumisemme hillittyä. Me emme onnistuneet siinä viime vuosikymmenellä, mutta toivottavasti me onnistumme siinä seuraavalla vuosikymmenellä. Joten tämä koskee myös meitä, ei ainoastaan muita. [Jussi Halla-aho: Onko vasemmisto samaa mieltä? — Ben Zyskiewiczin välihuuto]

16.18 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhteistyö on hyvä asia, mutta yhteistyön täytyy rakentua sen päälle, että jokainen jäsenmaa hoitaa taloutensa. Eurokriisin ajalta periytyviä vastuita Suomella on noin 7 miljardia euroa. Ylivoimaisesti suurin osa jäsenmaiden osuudesta on takausvastuita. Riski tai riskit toteutuvat, jos jokin euromaa jättää vastuunsa hoitamatta. Ja aivan niin kuin tässä on jo muutama edustaja sanonut, nyt puhutaan valtavista tukisummista, yhteensä jopa tuhansista miljardeista euroista — toistan: tuhansista miljardeista euroista. Siteeraan Helsingin yliopiston eurooppaoikeuden professori Päivi Leino-Sandbergia: ”Euroryhmän viime viikon päätös Euroopan vakausmekanismin valjastamisesta koronaviruksen hoitoon on Suomen perustuslain ja sen tulkintakäytännön kannalta ’ongelmallinen’.” Mitä hallitus vastaa tähän tulkintaan?

16.19 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että Euroopan vakausmekanismin ehdollisuus toteutuu. Tässä koronaviruksen vakausmekanismin ehdollisuus toteutuu sikäli, että sieltä voi saada lainaa ainoastaan terveydellisistä syistä johtuviin menoihin, ainoastaan 2 prosenttia bruttokansantuotteesta. Monille maille sieltä ei ole järkevää hakea lainaa, koska he saavat markkinoilta halvempaa lainaa. Euroopan vakausmekanismin kaikki asiat, mitä nyt käsitellään, tehdään niiden olemassa olevien sopimuksien nojalla. Tosiaan vaikkapa silloin kun kristillisdemokraatitkin ovat olleet hallituksessa, on sitouduttu EVM:n varsin suuriin vastuisiin, Suomen osalta yli 10 miljardiin, [Peter Östman: Ei tuhansiin miljardeihin!] ja nyt me annamme koronaviruksesta johtuen takauksia työllisyysrahastoon ja Euroopan investointipankkiin noin 800 miljoonaa. Sekin on paljon rahaa, mutta mittasuhteet kannattaa muistaa, ja kyllä suomalaisfirmatkin hyötyvät Euroopan investointipankista, kuten ovat vuosikymmenien ajan tehneet.

16.20 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on erittäin vahva parlamentaarinen kontrolli, ja erittäin hyvä, että näin on. Olen itse korostanut neuvotteluissa ja kun olemme videokokouksia pitäneet EU-päämiesten kanssa, että Suomessa budjettivaltaa käyttää eduskunta, ja sen vuoksi kaikkien esityksien, mitkä tulevat, on oltava tarkkarajaisia ja selkeitä, jotta eduskunta voi arvioida, mihin sitoudumme ja mihin emme sitten halua sitoutua. Tämä on hyvä tunnistaa tässäkin salissa ja keskustelussa, että meillä valtaa käyttää eduskunta, mitä tulee budjettiin, ja kaikki nämä esitykset tuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

daan tietenkin eduskunnan käsiteltäväksi ja eduskunta arvioi, ovatko ne sellaisia, että Suomi voi niihin sitoutua.

16.21 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy sanoa, että edustaja Petteri Orpo käytti tälle vaalikaudelle vähän poikkeuksellisesti erittäin hyvän puheenvuoron. Ainakin se alkua oli erinomainen. [Ben Zyskowicz: Samoin teillä!] Näinhän se on, että kyllähän kuitenkin euroalueen menestyminen ja euroalueen talouden kestävyys on Suomelle todella tärkeää. Omalla kotiseudullankin, Vaasan ja Seinäjoen seudulla on runsaasti teollisuutta ja yrityksiä, jotka ovat euroalueen viennistä riippuvaisia. Siinä mielessä on ihan perusteltua, että me pidämme Euroopan talouden kasassa näillä COVID-rahastoilla, SURE-rahastoilla, ehkäpä sitä EVM:ääkin käyttämällä.

Puhemies! Ainakin meille keskustalaisille on aivan selvää, että missään nimessä eivät voi jäsenvaltiot EU:ssa omaa talouspolitiikkaansa ulkoistaa unionille. Ei voi tulla tulonjakouunionia, ei voi tulla velkaunionia, ja aina pitää pitää kiinni budjettisuvereniteetistä eli siitä, että tämä sali päättää suomalaisten verorahojen käytöstä. Se on keskustalle tärkeää.

Kysyisin nyt valtiovarainministeri Kulmunilta: kun on esitetty Euroopassa tällaisia koronabondeja, [Puhemies koputtaa] yhteisiä velkakirjoja, niin miten hallitus niihin suhtautuu, valtiovarainministeri Kulmuni?

16.22 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Valtioneuvoston ja koko eduskunnan linja on se, kuten ollaan monta kertaa todettu, että budjettisuvereniteetti on yksiselitteisesti tällä talolla [Antti Kurvinen: Kuunnelkaa, perussuomalaiset!] ja sellaisia esityksiä, jotka heikentäisivät eduskunnan budjettisuvereniteettiä, ei Suomen perustuslain nojalla voida hyväksyä, ja yhteisvastuullinen velka on senkaltaista, jota meidän päätöksenteon turvaksi ei kyllä kannata ottaa.

Siksi on aivan keskeistä, että jaksetaan puhua siitä, että jokaisen maan täytyy hoitaa itse omaa talouspolitiikkaansa. Se on vaikea rasti. Jos me mietimme finanssikriisistä toipumista, Suomi ei selvinnyt siitä vuosikymmenessäkään ylijäämäiseksi. Siksi meillä ei ole ollut kaikkia niitä mahdollisuuksia toimia vaikkapa tässä kriisissä, joita on mailla, jotka ovat hoitaneet omaa talouspolitiikkaansa paremmin kuin tämä maa. Siksi meidän kannattaa olla ylisukupolvisia siinä, että ei kasata seuraaville sukupolville sellaisia vastuita, [Petteri Orpo: Hyvä!] joita edelliset ovat kasanneet meidän pöydällemme, koska kohta ei ole enää mitään, mistä antaa.

16.23 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Kulmuni sanoi äsken, että kaikkeen ei voi sanoa ei, että joku olisi meidänkin puolellamme jossain kohdalla. Haluaisin kuulla, mihin me olemme koskaan sanoneet EU:ssa ei ja milloin joku on ollut meidän puolellamme.

On aivan turha selittää, että nämä uudet välineet olisivat väliaikaisia tai pelkän koronan hoitoon. Kun raha ja valta kerran EU:lle luovutetaan, takaisin se ei sieltä tule eikä rahojen käyttöön voi luottaa. Sopimuksia on EU:ssa rikottu ennenkin, eikä valvonta ole uskottavaa. Kyse on käytännössä vain sosiaalituesta ja kehitysavusta.

Eikä siinä vielä kaikki: Hallitus tukee myös EVM:n lisätakauksia koronavirukseen, vaikkei koko välinettä ole tarkoitettu sen hoitoon. Taattavaa riittäisi, sillä moni iso euromaa on hoitanut taloutensa niin huonosti jo tähän mennessä, että ennen koronaa puhuttiin satojen miljardien tukipaketin tarpeesta, eikä sellaisia riitä mikään EVM kattamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

Hallituksella ei ole selkärankaa lähteä eurosta ulos, sen jo kuulumme, mutta mikä on hallituksen suunnitelma sen varalle, että euroalue hajoaa osittain tai kokonaan tämän kriisin seurauksena joka tapauksessa? Oletteko jo valmistautuneet omaan valuuttaan siirtymiseen tai Suomen kannalta edullisempaan valuuttaliittoon?

16.25 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen etu on se, että euroalue säilyy vakaana toimintaympäristönä. Jokainen voi pohtia, kuinka vakaa oli Suomen toimintaympäristö silloin 90-luvun alussa, kun meillä oli oma valuutta, ja minkälainen pankkikriisi täällä koettiin. [Jussi Halla-aho: Omasta valuutastako se johtui?] Kyllä meille on ollut myös paljon hyötyä siitä, että meidän yrityksemme voivat tehdä kauppaa Eurooppaan, että me saamme vientiä, ja siitä meidän täytyy pitää huolta myös jatkossa.

Valitettavasti on myös niin, että myös perussuomalaisilla on kyllä mennyt sisu kaulaan hallituksessa ollessaan, sen sijaan että olisitte vaatineet eurosta eroa tai EVM:n lakkauttamista [Antti Kurvinen: Takinkääntöjä!] tai monia niitä asioita, joista te nyt puhutte, koska te olette tehneet isänmaallista politiikkaa silloin hallituksessa niin kuin tämänkin hallitus tekee. Meidän intressi on se, että euroalue säilyy vakaana toimintaympäristönä suomalaisten veronmaksajien, suomalaisten yritysten, suomalaisten säästäjienkin kannalta. Meille on aivan yhtä keskeistä, että me pidämme huolen siitä, että talouspolitiikkaa täytyy jokaisen maan hoitaa vastuullisesti. Silloin ei voi sanoa kaikkeen kyllä tai ei, vaan täytyy koettaa hoitaa niitä ratkaisuja sieltä, [Puhemies koputtaa] ja niitä Suomi on pystynyt nyt tekemään. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

16.26 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on kyllä kova uutinen, jos perussuomalaiset nyt edustaja Mäkelän puheenvuoron perusteella olisivat hakeutumassa eroon eurosta ja puhuisivat euroeron ja EU-eron puolesta. Mielelläni kuulin, mitä puheenjohtaja Halla-aho siitä tällä hetkellä sanoo.

Ei se markkakaan nyt niin avoin valuutta ollut, jos voimme muistella niitä devalvaatiokierteitä, mitä Suomessa oli. Se on kyllä nyt sanottava, että eurojäsenyys on tuonut Suomeen vakautta ja pitänyt korkotason alhaalla ja tällä hetkellä pitää huolta siitä, että Suomi saa erittäin edullista lainaa ja yritykset pystyvät hankkimaan luottoa. Euro on ollut Suomelle hyvä valuutta. [Perussuomalaisten ryhmästä: On, on!]

Te annatte ymmärtää, että siellä EU:ssa päätetään ja EU:lle luovutetaan valta, mutta me olemme yksi suvereeni jäsenmaa, ja EU:n asioista päätetään jäsenmaiden neuvostossa, jossa Suomikin pääsee sanomaan oman sanansa. Meitä myös kuunnellaan silloin, kun me esitämme omat kantamme rakentavasti ja olemme mukana hakemassa ratkaisuja emmekä asetu kaikessa nelirajajarrutukseen. Nyt on tällä hetkellä haettava ratkaisuja, joilla estetään se, että EU ajautuu kaikkien aikojen lamaan ja työttömyys kasvaa massatyöttömyydeksi. [Puhemies koputtaa] Se on myös suomalaisten etu, että me huolehdimme kasvusta ja työllisyydestä.

16.27 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 90-luvun alun lama syntyi 80-luvun väärällä politiikalla, ja silloin hoidettiin Suomi kuntoon, niin että päästiin tai jouduttiin EU:hun ja euroon, johon nykyiset hallituspuolueet, muut paitsi keskusta, veivät Suomen — ja se oli raskas virhe. Me olemme olleet maksajina, me olemme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

tänä päivänä takaajina. Suomi takaa, EU jakaa — Välimeren maille. Tämä alue on niin epäsymmetrinen, niin heikko, että me olemme täysin väärässä seurassa. On aivan selvää, että kun Kiina, Yhdysvallat, Venäjä ja EU kärsivät tällä hetkellä tällaisesta taloudellisesta tilanteesta, mikä meillä on, euro tulee hajoamaan. Siksi on syytä tehdä suunnitelma siltä varalta, että näin käy. Älkääkä väheksykö niitä valtavia vastuita, joita Suomella on tästä edustaja Vähämäen mainitsemasta summasta, vajaa 2 prosenttia. Se on kymmeniä, satoja miljardeja. [Puhemies koputtaa] Ottakaa vakavasti se ja valmistautukaa siihen, että euro hajoaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ei varsinaista kysymystä ollut, mutta pääministeri Marin haluaa silti vastata.

16.28 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemi, totesitte jotenkin näin, että Suomi on täysin väärässä seurassa kuuluessaan Euroopan unioniin. [Toimi Kankaanniemi: Euroalueeseen! — Välihuutoja] Kyllä tämä oli aika pysäyttävä, aika pysäyttävä puheenvuoro tästä salista. Missä seurassa meidän pitäisi olla, jos meidän ei pitäisi olla siinä seurassa, jossa me olemme Euroopan unionin jäsenmaiden kanssa, Euroopan maiden kanssa? Missä seurassa meidän pitäisi teidän mielestänne, perussuomalaisten mielestä, sitten olla?

16.29 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä taas kierrätetään erilaisia poliittisia hokemia siitä, kuinka hyödyllistä tämä on Suomelle, ja mitään negatiivista ei saa tarkastella. Jotkut täällä jo sanovat, että euron kritisointi on Putinin syliin asettumista ja sitä, että me haluaisimme Venäjän kainaloon. Tämä on mielestäni aika uskomatonta puhetta. [Antti Kurvinen: Haluatteko?] Onko teillä oikeasti niin surkea kansallinen itsetunto, että te ette pysty faktisesti tarkastelemaan eurojärjestelmän ongelmia vaan te väitätte, että kun me puutumme niihin, niin meillä on halu mennä Putinin syliin? Miettikää tässä tapauksessa, kuka täällä on populistit ja kuka tekee politiikkaa. Näen, että täällä suhtaudutaan hyvin ylimielisesti siihen, että me puhumme euroerosta, mutta kannattaa tutustua ekonomistien arvioihin vähän laajemmalla skaalalla. Tämä ei ole mikään taivaasta tipahtanut uusi poliittinen ajatus, vaan eurojärjestelmässä on lukuisia valuvikoja, ja nyt tämä kriisiajankohta olisi erinomainen hetki tarkastella myös niitä. [Eduskunnasta: Erinomainen puheenvuoro!]

16.30 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei tuo edustaja Purran puheenvuoro aivan huono ollut, [Naurua] koska kyllä se näin on, että sitä, mitä rakastaa, pitää myös kritisoida, ja se rakkaus kyllä kestää sen kritiikin. Kyllä me olemme myös tätä eurojärjestelmää vuosien varrella kehittäneet. Ei mitään sellaista olekaan, että aikanaan euroa luotaessa se olisi ikään kuin pöytälaatikkoon pantuna ollut valmis, [Jussi Halla-ahon välihuuto] vaan eurokin on kehittynyt tässä vuosien saatossa, ja eurokriisin myötä olemme erittäin paljon panostaneet siihen, että kriisinkestävyys olisi yhteisellä valuutta-alueella parempi. Pankkiunionin luominen on yksi toimi, tämä kriisipuskureiden rakentaminen, pankkien ja valtioiden kohtalonyhteyden erottaminen — ne ovat kaikki sitä toimintaa, jolla me teemme eurosta entistä paremman. Tällä hetkellä on niin, että yhteinen valuutta on pitänyt meidän korkotasomme matalana ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

huolehtinut siitä, että luototus toimii, ja on syytä uskoa siihen, että nämä instituutiot kehittyvät koko ajan parempaan suuntaan.

16.31 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä aiemmin ministerit kertoivat, että olemme rakentavia ja haemme ratkaisuja, ja näin juuri tuleekin EU:ssa toimia. Ratkaisukeskeisyys varmasti johtaa siihen, että meidän äänemme paremmin kuuluu. Hiukan huolestuneena kuitenkin kuuntelin niitä puheenvuoroja, joissa kerroitte melko suoraan, että emme ikään kuin kuulu mihinkään ryhmään, joka aktiivisesti esimerkiksi puhuisi yhteisvastuuta tai vastuiden kasvattamista vastaan. Se on kuitenkin Suomen linja ollut pitkän aikaa, ja kysyisinkin: onko nyt näin, että me ikään kuin emme enää ole vahvasti sitä mieltä?

Toinen kysymykseni liittyy tähän elpymisrahastoon, josta jo aiemmin kysyttiin, ja vastasitte, ministeri Tuppurainen, että Suomen linja on vielä avoin. Onhan kuitenkin niin, että tästä ei olla rakentamassa mitään sellaista mekanismia, jolla ohitettaisiin EU:n normaali päätöksenteko? Tässä kysymyksessä ovat niin mittavat rahasummat — ne ovat moninkertaiset verrattuna EU:n normaaliin vuosittaiseen budjettitasoon — että kyllä niitä pitää normaalissa demokraattisessa päätöksentekojärjestyksessä myös käyttää.

16.32 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaan kuten aiemminkin vastasin: Suomi käy tietenkin omista lähtökohdistansa neuvotteluja niillä mandaateilla, joita me olemme saaneet suuresta valiokunnasta ja tästä talosta. Se on meidän mandaattimme neuvotteluihin, ja sillä me etenemme. Emme me neuvottele siltä pohjalta, kenen maan kyljessä olemme tai kuka on meidän kaveri, vaan me tietenkin tuomme esille ne Suomen kannat ja Suomen näkemykset eri asioihin, on kyse sitten monivuotisesta rahoituskehiksestä tai muista asioista. Suomen hallitus edustaa Suomen eduskunnan hyväksymää linjaa, sitä linjaa, jonka me olemme yhdessä muodostaneet. [Perussuomalaisten ryhmästä: Mikä on linja?]

16.33 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kun nyt suomalaiset yritykset kärvistelevät koronaviruksen keskellä ja yrittävät pitää liiketoiminnasta kiinni ja pelastaa työpaikkoja, niin pahinta myrkyä nyt tähän tilanteeseen olisi vielä epävarmuus linjasta siinä, onko Suomi osa euroa tai Euroopan unionia. Toivottavasti sitä ei kukaan aja. Enkä uskokaan, koska kyllä valtiovarainministeri Kulmuni siinä oli oikeassa, että kyllähän perussuomalaisetkin ovat olleet mukana. Oliko se niin, että ryhmäjohtaja Tavio siellä suuressa valiokunnassa itse omin käsin hyväksyi Kreikan tukipaketin viime vaalikaudella, [Markus Mustajärven välihuuto] en ole varma, ja taisi olla muitakin nykyisiä edustajia. Että voi olla, että hallituksessa tätä ja oppositiossa sitten tuota.

Arvoisa puhemies! On todella tärkeää, että euroalue pääsee tästä elpymään. Hallituksella on ollut selkeät reunaehdot, ja täällä eduskunnassa on pitkään ollut yhteinen käsitys, että budjettisuvereniteettia ei saa vaarantaa ja sen rajoissa näitä vastuita tarkastellaan, ja myöskin se linja, että jokainen maa vastaa omista veloistaan, [Puhemies koputtaa] on tärkeä. Onko tämä periaate edelleen tärkeä, arvoisa ministeri?

16.34 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lindtman osui aivan naulan kantaan, tämä on juuri näin. Me olemme hallitusohjelmassakin jo sitoutuneet siihen, että jokainen jäsenmaa vastaa ensisijaisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

omasta taloudestaan itse, eikä sen tyyppistä yhteisvastuutta olla rakentamassa. Mutta se on kyllä sanottava, että kyllä meidän kohtalonyhteytemme on niin yhteen kiedottu, että kyllä meillä jäsenmailla toisistamme tietyllä tavalla yhteisvastuuta tietysti on, koska meillä on yhteiset sisämarkkinat ja yhteinen valuutta. Emme me voi ajatella, ettei se, että jos joku jäsenmaa suistuu nyt holtittomiin ongelmiin, koskettaisi myös meitä. Sen takia on meidän yhteinen etumme, että me olemme hakemassa ratkaisuja. Yhtenä ratkaisuna on esitetty sitä, että tämän monivuotisen rahoituskehityksen ohjelmia tarkastellaan uudestaan niin, että me voimme paremmin tukea jäsenmaiden elpymistä, voimme satsata tutkimukseen, tuotekehitykseen, investointien vauhdittamiseen ja niin edelleen. Ja mikäli tällainen erillinen elpymisrahasto sitten tehdään, niin se on tarkkarajainen ja määräaikainen, ja jos siitä lainoja annetaan, ne myös sitten takaisin maksetaan. [Toimi Kankaanniemi: Pikavippejä vai?]

16.35 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman varsin hyvin tiivisti sen pitkän linjan, mikä Suomella on ollut. Me olemme ratkaisukeskeinen euroalueen maa ja EU:n jäsenvaltio, ja kun tullaan niihin tuleviin esityksiin, niin me emme itse asiassa vielä tiedä vaikkapa tähän monivuotiseen rahoituskehitykseen liittyen, mikä komission esitys tulee olemaan, niin että kaikki on toistaiseksi vielä spekulointia. Tietenkin sen yhteydessä se taso, se, että Suomi menestyy omissa neuvottelutavoitteissaan, tämä uusi koronatilanne, kaikki täytyy yhteensovittaa. Mutta se perusta, että tämä talo päättää Suomen perustuslain mukaan meidän budjettisuvereniteetista ja me emme hyväksy yhteisvastuullisia velkoja euroalueella, eurooppalaisella tasolla, on se linja, joka on ollut useammalla hallituksella. Siksi on niin keskeistä, että maat hoitavat omaa talouspolitiikkaansa itse asianmukaisella tavalla, ja jos me vaadimme sitä muilta, niin meidän täytyy myös itse olla esimerkki. Suomi tekee yhteistyötä eri maiden kanssa. Tietyissä asioissa meillä on samanlaiset kannat joidenkin maiden kanssa [Puhemies koputtaa] ja toisissa asioissa muiden maiden kanssa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kuulin mainittavan edustaja Tavion nimen. — Olkaa hyvä.

16.36 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puheenjohtaja [Puhemies: Puhemies!] — puhemies! Näinhän se politiikassa tosiaan aina on, että puolueet muistelevat toisten puolueiden virheitä, ja Soinin aikana, perussuomalaisten hallituskaudella, tehtiin tällainen virhe. Se, että sellainen virhe tehtiin, [Antti Kurvinen: Olitteko mukana?] ei kuitenkaan merkitse sitä, että hallituksen pitäisi tämän nojalla jatkaa sen virheen toistamista. Ei kai nyt virheitä... Pääministeri itse puhuu koko ajan siitä, että saa tehdä virheitä mutta ei niitä kannata toistaa ja niistä tulee oppia. No, miksei tästä ole opittu, kun vuosia menee ja menee? Nyt kun näitä ministeri Tuppuraisenkin puheenvuoroja kuuntelee, niin, kaikella kunnioituksella, suuri ja mahtava EU kyllä toimii teidän mielestänne loistavasti ja fantasistisesti, ja kyllä tähän keskusteluun nyt oikeasti joku kriittinenkin näkökulma on tuotava. Pääministeri tässä kyselee, kenen seurassa perussuomalaiset haluavat olla, jos eivät EU-maiden seurassa. No, miten olisivat sellaiset huonosti pärjäävät maat kuten Norja ja Sveitsi? Ja sitä paitsi te vähän vääristelitte edustaja Kankaanniemen puheenvuoroa: kun hän puhui euroalueesta, niin te veditte siihen EU:n, eli teille näissä on yhtäläismerkki. [Puhemies koputtaa] Kysyn nyt, ja toistan sen puheenjohtaja Halla-ahon esittämän kysymyksen: mis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

sä menee raja, [Puhemies koputtaa] mikä on liikaa tätä euromaille maksettavaa takausta ja takausvastuuta? [Aki Lindén: Meillähän sitä öljyä riittää! — Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt menee liikaa jo sekunteja yli.

16.37 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme sitoutuneet myös eurooppalaisella tasolla siihen, että hoidamme julkista velkaa vastuullisesti, ja siihen, että teemme uudistuksia, ja niitä kannattaa joka ikisen maan tehdä. Eivät ne Suomessakaan aina ole kovin helppoja olleet, mutta niitä täytyy joka ikisen maan tehdä. Mitä paremmin näissä onnistutaan, sitä paremmin myös euroalue ja EU toimivat, ja tätä samaa me odotamme myös muilta mailta. Kaikkeen ei voi sanoa vain ei. Se ei tule viemään tätä maata eteenpäin [Jussi Halla-ahon välihuuto] tai rakentamaan sitä parempaan kuntoon seuraaville sukupolville. Totta kai, liittyhän kaikkeen myös ongelmia. Ei siitä pääse mihinkään. Mutta sen takia kai me koetamme tehdä yhteistyötä, että asiat olisivat paremmassa kunnossa seuraaville. Ja totta tosiaan, perussuomalaiset kritisoivat asioita oppositiossa, mutta hallituksessa tekin olette ymmärtäneet sen, että euroalueen vakaus on tärkeätä suomalaisille vientiyrityksille, tälle maalle, tälle isänmaalle, ja sen puolesta te olette tehneet työtä, [Jussi Halla-ahon välihuuto] liittyi se pankkiunionin tai Emun kehittämiseen.

16.39 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus ei kannata euroalueesta eroamista, mutta me olemme huolissamme siitä, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] mikä hallituksen linja euroalueella on, erityisesti mitä tulee euromaiden velkaantumiseen. Viime hallituskaudella me olimme hyvin tiukan linjan kannalla yhdessä Itävallan, Saksan ja Alankomaiden kanssa. Nyt näyttää siltä, että EU:n kehittämisessä on siirtymässä sivurooliin sisämarkkinoiden kehittäminen, yhteisen ilmastopolitiikan luominen, yhteisen turvallisuuden luominen. Sen sijaan olemme taas siirtymässä siihen, että olisimme rahoittamassa muita maita, niitä maita, jotka eivät ennen koronakriisiä olleet osanneet hoitaa omaa talouttaan hyvin.

Ministeri Kulmuni, te äsken totesitte, että emme voi aina sanoa ei kaikkiin asioihin, että kysymys olisi vain vastauksesta kyllä tai ei, mutta eihän asia nyt aivan näin yksinkertainen ole, vaan on kysymys myöskin siitä, millaisia nämä rahoituspaketit ovat ja millaisiin ehtoihin ne maat sitoutuvat, jotka sitä rahaa vastaanottavat, [Puhemies koputtaa] esimerkiksi harmaan talouden torjunnassa, valtion ja pankkien kohtalonyhteyden purkamisessa, valtionvelan hoidossa [Puhemies: Aika!] ja tämäntyppisissä asioissa. Oletteko, arvoisa hallitus, pääministerin johdolla, [Puhemies koputtaa] valmiita vaatimaan näitä ehtoja rahoituksessa?

16.40 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä tähän maajaotteluun, jota äsken kuvasitte: Itse asiassa Suomi on hyvin samankaltaisella linjalla Saksan kanssa siinä, että me haluamme etsiä ratkaisuja ja me ymmärrämme, että eri mailla on erilaisia tulokulmia ja niitä pitää yhteensovittaa ja löytää se yhteinen linja, jonka takana myös me voimme seisoa. Sen sijaan esimerkiksi Saksa ei ole sijoittunut näiden maiden joukkoon, joihin kuuluvat tällä hetkellä Hollanti, Itävalta, Tanska ja Ruotsi, jotka vetävät erittäin tiukkaa linjaa. Toisella puolella on ehkä sitten joitakin erityisesti Etelä-Euroopan maita. Suomi ja Saksa tällä hetkellä ovat tässä välissä, etsivät ratkaisuja ja etsivät yhteis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2020 vp

työtä ja pyrkivät yhteensovittamaan erilaisia näkökulmia, jotta löytäisimme sen yhteisen polun koko unionille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Useampi ministeri nostaa kättään. Toiveena olisi, että yhdelle ministerille kohdistettaisiin. Mennään eteenpäin. [Eduskunnasta: Yksi riittää!]

16.41 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:n komissio ja esimerkiksi Ranska ovat pitkään unelmoineet rahoitusvakaussjärjestelmän ottamisesta unionin lainsäädännön piiriin. Niiden visiossa euroalueelle nimitettäisiin valtiovarainministeri, joka vastaisi muun muassa vakaussjärjestelmästä, ja ne näkisivät EVM:n talouspolitiikan välineenä ja sellaisena paikkana, josta saa luottoa. Hansamaiden esityksen lähtökohta taas on, että Euroopan vakaussmekanismista ei saa tehdä jäsenmaiden tulonsiirtojen välinettä. Hansaryhmä haluaa, että jäsenmaat itse huolehtivat talouksistaan ja että jos maat ajautuvat ongelmiin, EVM selvittää ongelmien syvyyden ja maan takaisinmaksukyvyyn. Jos maksukykyä ei ole, lainahakemuksen käsittely EVM:ssä loppuu. Haluaisin kysyä: minkä takia nykyhallitus ei halua jatkaa tiivistä yhteistyötä hansaryhmän kanssa?

16.42 **Valtiovarainministeri Katri Kulmuni** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri viime viikolla instituutiot tekivät EU:ssa sen arvion, että nämä Euroopan vakaussmekanismin ehdot täyttyvät kaikkien jäsenmaiden osalta: ne ovat makrotaloudellisia ehtoja, ja jos joku jäsenmaa haluaa sieltä hakea nyt koronaviruksen seurauksena lainaa, niin sitä pystyy käyttämään ainoastaan niihin terveydellisiin syihin.

Te koettatte kovasti syyttää hallitusta, että me olemme vastanneet myös eurooppalaisella tasolla koronavirukseen. Varmastikin silloin vuosikymmen sitten, kun vaikkapa tätä Euroopan vakaussmekanismia tehtiin ja annettiin yli 10 miljardin euron edestä sitoumuksia — siis melkein yksi kuudesosa niistä vastuista, joita Suomella kaiken kaikkiaan on, tehtiin silloin, kun kristillisdemokraatitkin olivat hallituksessa — yritettiin pitää huolta eurooppalaisesta vakaudesta. [Jussi Halla-aho: Ja keskusta vastusti oppositiosta!] Jos maat toimisivat niiden ohjeiden ja sääntöjen mukaan, euroalue pysyy vakaana. [Puhemies koputtaa] Me teemme yhteistyötä mainitsemienne maiden kanssa, toisessa asiassa toisten maiden kanssa.

Kysymyksen käsittely päättyi.